

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
БІБЛІОТЕКА

**«БІБЛІОТЕКА У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ
ПРОСТОРІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
(до 100-річчя бібліотеки Університету Ушинського)»**

**Тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної бібліотечної
конференції**

**17 листопада 2022 року
м. Одеса**

Одеса – 2023

УДК 021:027.7(477.74)(043.2)

Упорядники: кандидат мистецтвознавства, директор бібліотеки О. П. Спаськова, зав. відділом бібліотеки І. В. Панченко, бібліограф 2-ї категорії О. А. Максим.

**Схвалено рішенням вченої ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(Протокол № 5 від 24.11.2022р.)**

Бібліотека у сучасному інформаційному просторі: проблеми та перспективи (до 100-річчя бібліотеки Університету Ушинського) : тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної бібліотечної конференції (17 листопада 2022 р., м. Одеса) / упоряд. О. П. Спаськова, І. В. Панченко, О. А. Максим. – Одеса : Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського, 2023. – 175 с.

Автори тез несуть особисту відповідальність за достовірність поданих матеріалів та за порушення прав інтелектуальної власності інших осіб.

2. Діяльність Державної наукової архітектурно-будівельної бібліотеки імені В. Г. Заболотного у 2020 р : інформ.-аналіт. огляд / редкол. : Г. А. Войцехівська (відп. ред.), В. М. П'яскіна, Н. В. Світла. Київ : б. в, 2021. 159 с.
3. Добко Т. В. Біобібліографія. *Енциклопедія Сучасної України* / за ред. : І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк та ін. Київ : НАН України, НТШ 2003. Т. 2. С. 863–864.
4. Попик В. І. Формування сучасної дослідницької парадигми вітчизняної біографіки в роки незалежності України. *Вітчизняні ресурси біографічної та біобібліографічної інформації: проблеми формування й використання* : колективна монографія. Київ : НБУ ім. В. І. Вернадського 2016. С. 62–95.
5. Стамбол І. Тенденції розвитку новітньої біобібліографії (за матеріалами всеукраїнського «Біографічного рейтингу»). *Інтегровані комунікації*. 2019. № 2(8). С. 96–100.

Світлана Володимирівна Шафранська,
заступник директора наукової бібліотеки
Львівського національного університету природокористування
м. Львів

**ФУНКЦІОНАЛЬНІ МОЖЛИВОСТІ ЕЛЕКТРОННОЇ БІБЛІОТЕКИ
ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

***Ключові слова:** електронна бібліотека, наукова бібліотека ЛНУП, інформаційні ресурси, інституційний репозитарій, інновації.*

Інформаційну базу наукових досліджень, навчальної діяльності та виховного процесу забезпечує Наукова бібліотека університету, яка незважаючи на швидкий розвиток нових інформаційних технологій, залишається одним з найважливіших джерел поширення результатів наукових досліджень, «сховищем» наукових знань. Тому ефективне використання та збереження інформаційних ресурсів є одним із найактуальніших завдань бібліотеки ЛНУП.

Модернізація вищої освіти диктує необхідність інтенсивних змін у роботі бібліотек ЗВО і відкриває для них можливості стати потужними інформаційно-комунікаційними центрами, сприяти розвитку їхніх соціальних та освітніх функцій.

Діяльність Наукової бібліотеки ЛНУП зосереджена на формуванні та використанні інформаційних ресурсів, удосконаленні обслуговування користувачів різних категорій, запровадженні технології автоматизованих бібліотечно-інформаційних процесів, ефективному управлінні інформаційно-бібліотечним обслуговуванням, комплектуванні та організації фондів, бібліографічній діяльності бібліотек, веденні баз даних.

Повноцінний і якісний склад фонду бібліотеки ЛНУП є основою належного і оперативного бібліотечно-бібліографічного та інформаційного обслуговування користувачів відповідно до їхніх інформаційних запитів.

Всесвітня мережа Інтернет глобально змінила процеси створення, розповсюдження та обміну інформацією. Це змушує бібліотеку будувати свою роботу на основі нових джерел інформації, модернізувати традиційні бібліотечні технології, впроваджувати нові форми бібліотечного обслуговування.

Впродовж останніх років все більш популярними стають електронні версії підручників, навчальних, методичних посібників та довідкових видань. Завдання наукової бібліотеки ЛНУП – накопичувати та надавати читачам – поруч з традиційними паперовими джерелами – принципово нові інформаційні ресурси, до яких у тому числі належить інституційний репозитарій (IP) – електронний архів відкритого доступу. Інституційний репозитарій Львівського національного університету природокористування (ЛНУП) надає вільний доступ до повних (або поданих в скороченні) електронних документів з наукового доробку університету та електронних видань з фондів бібліотеки.

У 2020 році керівництво університету ухвалило рішення про автоматизацію основних бібліотечних технологічних процесів. З цією метою у грудні цього року було придбано ліцензоване програмне забезпечення – програмну систему «УФД/Бібліотека» розробки корпорації «Український фондовий дім» (м. Київ). Безперервно здійснюється поповнення електронного каталогу (ЕК), що є найбільш перспективною базою даних для інформаційного забезпечення наукового та навчального процесу університету. Електронний каталог розташований на сторінці НБ ЛНАУ за посиланням ush.com.ua/lvlnau, а також доступний з планшету або смартфона з ОС Android. Загальний обсяг ЕК складає 150 994 бібліографічних записів.

В умовах, коли бібліотека не в змозі передплачувати достатню кількість періодичних видань, велику допомогу в обслуговуванні користувачів-науковців надають посилання на

повнотекстові ресурси, такі як «Наукова періодика України», що створюється Національною бібліотекою України ім. В. Вернадського та «Українські репозитарії», що розташований на блозі «Пан бібліотекар».

До послуг користувачів НБ безкоштовний доступ до реферативної наукометричної платформи Web of Science, Scopus, Google Scholar та до бази навчальної літератури видавництва ТОВ «ЦЕНТР НАВЧАЛЬНОЇ ЛІТЕРАТУРИ» («ЦУЛ»), понад 1 400 найпопулярніших навчальних видань за різними тематиками, (www.culononline.com.ua).

З метою збереження видань та надання їх в загальний доступ у режимі on-line НБ ЛНУП передає електронні копії періодичних друкованих наукових фахових видань на зберігання до Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського – «Аграрна економіка» та «Вісник Львівського національного університету природокористування» (серії «Агроінженерні дослідження», «Агрономія», «Архітектура і сільськогосподарське будівництво», «Економіка АПК»). Вісник Львівського національного університету природокористування вже має певну аудиторію споживачів, має високу якість, як джерело наукової інформації, відображає найновіші досягнення науки, є важливим елементом інформаційного ресурсу, сприяє утвердженню пріоритетних цілей науково-дослідної діяльності та розвитку аграрної науки, забезпечує оперативну актуалізацію наукових досягнень у галузі (library@nbuv.gov.ua).

Наукова бібліотека ЛНУП працює в напрямку вдосконалення інформаційно-комп'ютерних технологій, постійно шукає інноваційні способи використання власних основних ресурсів, розширює доступ до документів, зокрема за рахунок мережевої взаємодії та розвитку нових сервісів, надає консультації науковцям з питань створення авторських профілів у БД Web of Science, спеціалізованих соціальних мережах, реєстрах ідентифікатора автора. Бібліотека вирішує питання підвищення ефективності використання об'єднаних ресурсів і організації доступу до них, збільшення темпів поповнення інформаційних ресурсів.

Література

1. Білик О. Мобільні застосунки - складова ефективності та дієвості сучасних бібліотек. *Бібліотечна планета*. 2020. № 3 (липень-вересень). С. 16-19.
2. Вергунов В. Оцифрування бібліотечного фонду Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки НААН України - пріоритетний напрям його збереження та репрезентації. *Бібліотечний вісник*. 2020. № 1. С. 9-13.

3. Коваленко С., Пономаренко Л. Від дистанційної освіти до "освіти у смартфоні": цифрова освіта та роль освітянських бібліотек в її розвитку. *Вісник Книжкової палати*. 2020. № 8. С. 30-37.

4. Матвієнко О., Цивин М. "ІТ-бібліотекарі": пошук шляхів інноваційності, трудової мобільності чи зміна ціннісних орієнтирів професії. *Вісник Книжкової палати*. 2020. № 3. С. 25-30.

Ольга Іванівна Шкира,
директор бібліотеки
Університету Григорія Сковороди в Переяславі,
заслужений працівник культури України
м. Переяслав

БІБЛІОТЕКА ЯК СОЦІАЛЬНА ІНСТИТУЦІЯ ПАМ'ЯТІ : РЕСУРС КРЕАТИВНОГО АТМОСФЕРНОГО СЕРЕДОВИЩА

Ключові слова: бібліотека, університет, архіви, інституції пам'яті, умовний простір особистості.

Серед численних соціальних інститутів, які здійснюють функції збереження національної пам'яті, бібліотекам, архівам та музеям належить особлива роль. Дані установи покликані збирати, зберігати, науково досліджувати та надавати у суспільне користування історико-культурні джерела, історичні артефакти, що є свідками розвитку суспільства в його багатьох вимірах. Це є своєрідне творення історичних документальних депозитаріїв і мають величезне значення у накопиченні національної пам'яті, це є потужні акумуляюючі посередники між минулим, сучасним і майбутнім. Діяльність інституцій пам'яті інколи подаються через метафори — «скарбниці пам'яті нації», «будинки пам'яті», «сховища пам'яті», «суспільні інститути пам'яті» тощо.

Музеї на відміну від архівів та бібліотек, які збирають переважно документальну спадщину, мають широкий профіль комплектування музейних предметів меморіального значення : предметів — свідчень епохи в усій сукупності форм, видів та носіїв пам'яті, артефактів, які транслують певний культурний код нації, виховують візуальну культуру і